

اثر تیمار پس از برداشت آب داغ بر فعالیت آنزیم های ضد اکسیدانت میوه لیموی لیسبون در طی نگهداری در دمای سرمایزدگی

محمد رضا صفائی زاده ، مجید راحمی

بخش علوم باگبانی، دانشکده کشاورزی، دانشگاه شیراز

لیموهای 'لیسبون' (*Citrus limon* (L.) Burm.) در اوایل فصل (مرحله سبز) برداشت شدند و قبل از اینکه به مدت حداقل ۸ هفته در دمای ۱/۵ درجه سانتی گراد قرار گیرند، با آب داغ (۵۳ درجه سانتی گراد به مدت ۲ دقیقه) تیمار شدند تا اثرات این تیمار بر سرمایزدگی، فعالیت های کاتالاز (CAT; EC 1.11.1.6.)، سوپراکسید دیسموتاز (SOD; EC 1.15.1.1.) و پراکسیداز (POD; EC 1.11.1.7.) و همچنین، مقدار مالوندی الدئید (MDA) بررسی گردد. کاهش فعالیت های CAT و SOD به همراه افزایش POD در طی انبار سرد ممکن است در توسعه آسیب سرمایزدگی لیمو دخالت داشته باشد. در مقایسه با شاهد، تیمار آب داغ سرمایزدگی را کاهش داد و باعث تأخیر در کاهش فعالیت های CAT، SOD و تأخیر در افزایش POD و همچنین، مقدار MDA شد. فعالیت CAT میوه هایی که در معرض این تیمار قرار گرفته بودند، قبل از انبار سرد افزایش یافت (۲/۲ برابر) و در طی مدت انبار سرد در میوه های تیمار شده نسبت به آنها بی که تیمار نشدند، بالا باقی ماند. داده ها نشان می دهد که CAT ممکن است مهم ترین آنزیم ضد اکسیدانت باشد که در مقاومت به سرمایزدگی میوه های لیمو شرکت می کند. در مقایسه با مرحله بلوغ زود (رنگ سبز)، لیموهایی که در مرحله بلوغ دیرتر (رنگ زرد) برداشت شده بودند، به طور معنی دار دارای فعالیت های زیاد CAT، SOD و فعالیت های کم POD بودند. به طور کلی، نتایج نشان داد که ویژگی مقاومت به سرمایزدگی میوه های لیمو ممکن است به توانایی زیاد میوه ها برای داشتن و یا حفظ فعالیت های زیاد CAT و SOD.

فیزیولوژی پس از برداشت - شفاهی

فعالیت‌های کم POD در طی نگهداری در دمای سرد مربوط باشد. بیشترین میزان فعالیت پراکسیداز در مرزهای حفره‌های غده روغنی و سطح پوست میوه مشاهده گردید. محل پراکنش فعالیت‌های پراکسیداز داخل بافت تمام نمونه‌ها صرفنظر از نوع تیمار یکسان بود.